

Hoekje van de Tema Tiek (7)

Johann Vandenhaute

Een thema kiezen doe je niet over één nacht ijs. Een studie vooraf over het beschikbaar materiaal en kennis, of althans kennis die je wil verwerven, kan je veel ontgoocheling(en) besparen. Een origineel en eng gedefinieerd thema stimuleert en helpt, maar vroeg of laat zal je je thematische verzameling willen volwaardig maken. Zonder het evenwicht en plan die je voor ogen had te willen verwaarlozen.

Thema kiezen

Bij een thematische verzameling is er heel wat ruimte voor eigen fantasie. Nochtans is het goed vooraf na te gaan, of voor de gedane keuze genoeg en gepast materiaal kan gevonden worden om de verzameling voldoende te stofferen en uit te werken. Onderschatting van een onderwerp is een veel voorkomende verkeerde denkpiste. Het kiezen van een eng gedefinieerd thema kan zeker en zal de pret naar het zeer grondig zoeken en opzoeken stimuleren.

Een ernstige studie van het thema vooraf is bijgevolg meer dan noodzakelijk. Iedere verzamelaar kan voor zichzelf wel uitmaken welke keuze ofwel voldoende armslag biedt, ofwel van bij de aanvang af beperkt gehouden wordt. Misschien is het wel raadzaam inlichtingen in te winnen bij ervaren verzamelaars, zij kunnen raadgeven in welke mate een thema genoeg armslag geven om zowel niet-competitief als competitief te verzamelen.

Thema's met een historische en filosofische ondergrond zijn bevoordeeld bij het zoeken naar "ouder" materiaal. "Ontstaan en roeping van Venetië", "Napoleon en zijn tijd" bieden op dat vlak meer mogelijkheden dan "Geschiedenis van de fiets" en "De mens op de maan". Er dient ook wel opgepast te worden bijv. "Rubens en zijn tijd" geen aanleiding is om meer te vertellen over de tijd waarin Rubens leefde dan over hemzelf en zijn werk. "Leven en werk van Copernicus" ontardt wel eens in het tonen van de stukken die uitgegeven worden ter gelegenheid van de herdenking van de 300^e verjaardag van zijn geboorte (1973). Verzamelingen met een niet historische basis zoals sport, fauna en flora e.a. kunnen mits studie en goede smaak tot een resultaat komen dat uitmunt in originaliteit omdat het toch in de diepte kan uitgewerkt worden. Wie herinnert zich nog de verzamelingen "Snorren en baarden" (getoond in de jaren 1980), computers, art nouveau, giraffen, edelweiss, ijsvogel, en vele andere, die werden voorgesteld op één van onze Ke.The.Fil-vergaderingen? Bij deze verzameling werd het gemis aan "oude" of "nieuwe" stukken ruimschoots gecompenseerd door de originaliteit en de uitwerking. Een goed plan is hiervoor zéér belangrijk.

Een thematische verzameling biedt de verzameling/aar, in tegenstelling met een traditionele verzameling, marcofilie of postgeschiedenis, de mogelijkheid zijn innerlijke tot uiting te laten komen in zijn verzameling.

Dit artikel was oorspronkelijk nr 33.

volwaardig geheel

Een thematische verzameling mag geen opeenhoping blijven van kleurrijke plaatjes. Na verloop van tijd moet de verzameling groeien tot een volwaardig geheel met een verhoogde filatelistische waarde. Er zouden zeldzame en/of minder alledaagse stukken in opgenomen dienen te worden.

In de traditionele filatelie is het zo dat "zeldzame" nogal eens synoniem is van "duur" of omgekeerd. In een thematische verzameling daarentegen kan een gewoon stuk, dat niet kostbaar is, soms moeilijker te vinden zijn. Dit is het geval, wanneer een bepaald stuk, noodzakelijk om een onderdeel van het gekozen thema te ontwikkelen, gezocht wordt voor de afbeelding.

In een thematische verzameling is het er immers om te doen de punten van het plan te ontwikkelen met stukken die best het gekozen thema illustreren en dus "waardevol" voor de uitwerking ervan. Het is niet zo dat een verzameling volgepropt met duur materiaal noodzakelijkerwijze een goed thematisch geheel vormt. Even belangrijk is de persoonlijke inzet nodig om een thema interessant uit te werken. Er is een wisselwerking nodig tussen vakkennis, onderlegdheid en filatelistische kennis om tot een volwaardige verzameling te komen; ieder verzamelaar dient een specialist te zijn in zijn vak.

Zo is het mogelijk dat een goed evenwichtig geheel opgebouwd wordt met eerder beperkt materiaal (en budget) daar waar andere verzamelaars er niet toe komen uit een voorraad dure stukken iets degelijk samen te stellen. Het samenbrengen van thematische kennis met goede (niet altijd dure of zeldzame) stukken garandeert een waardevolle verzameling als resultaat. Er dient in elk geval vermeden te worden ongepast gebruik te maken van zogezegd zeldzame (pre)filatelistische stukken, door deze een plaats te willen geven in de verzameling waar ze niets bijdragen tot de ontwikkeling van het gekozen thema. Als besluit kan gesteld worden dat het van fundamenteel belangrijk is de juiste stukken te zoeken en deze op de juiste plaats te gebruiken om het gekozen thema optimaal te illustreren. Dit kan gebeuren met "waardevolle" stukken die niet noodzakelijkerwijze "zeldzame" en "duur" hoeven te zijn.

Dit artikel was oorspronkelijk nr 34.

Japans Specimen (MIHON)

We reizen om te leren

TT besprak ook regionale, nationale en zeker internationale tentoonstellingen. Deze artikels werden allemaal geactualiseerd met tentoonstelling die toen (wanneer in Filatelia, postzegelkring Strombeek-Bever) plaatsvonden. Nu vele jaren later doe ik weer hetzelfde en actualiseer ik dit artikel met tentoonstellingen recent plaatsgevonden.

Wie kent niet de leuze "we reizen om te leren". Reizen we niet om te leren, dan reizen we om eens iets anders te zien, eens weg te zijn, ons zinnen te verzetten, de sleur te doorbreken, voor het plezier. Het kan ook je filatelistische kennis verrijken en ongekende wegen tonen.

Begin April had in een onopgemaakt klein stadje in Zweden, **Skillingaryd**, de Zweedse Nationale competitieve plaats. Het was niet meteen het mooiste plekje op aarde. Maar de staalblauwe hemel en de eerste zon maakte veel goed. Een lange reis bracht ons in oorden waar het Zweeds er soms de enige voertaal was. Alvast een verrassing, want vele Zweden zijn meestal perfect tweetalig.

Sinds enkele jaren is het gebruikelijk dat de Zweedse landsbond een land uitnodigt om mee deel te nemen aan hun nationale competitieve. Dit jaar was België van de partij. Verschillende Belgische deelnemers konden hun verzameling meten met hun Zweedse collega's in alle disciplines en we kunnen gerust stellen dat het 15 maal kleinere België (maar haast 2 miljoen inwoners meer als Zweden) duidelijk de betere was in de thematische klasse en in de andere klassen konden we goed ons mannetje staan.

Het uitnodigen van andere landen kadert in de gedachte om aan hun deelnemers en bezoekers de gelegenheid te geven om andere verzamelingen en postaal materiaal te kunnen bewonderen in hun eigen omgeving. Slechts een kleine percentage van alle verzamelaars verplaatst zich in hun eigen land om tentoonstellingen en/of beurzen te bezoeken, een nog kleinere groep reist naar het buitenland. Daarom is dit initiatief bewonderenswaardig en vernieuwend van de Zweedse Landsbond. België experimenteerde in BruPhila 1999 te Brussel eveneens met het uitnodigen van andere landen. Toen was het Duitsland, Nederland en Frankrijk. Ook bij de tentoonstelling Belgica 2006 werd een Junex (Jeugd tentoonstelling) georganiseerd, wat op veel response en bijval kon rekenen. Het bleef bij deze initiatieven, het is geen vaste rubriek geworden bij alle Belgische tentoonstellingen. Het is misschien meer vanzelfsprekend voor grotere landen, gezien de verblijf- en transportkosten voor jury en commissarissen toch ongeveer dezelfde zijn ivm hun buitenlandse collega's.

Het bezoeken van tentoonstellingen zowel in België als in het buitenland zijn zeer leerrijk op vele vlakken, en zou door iedere filatelist, die naam waardig, moeten bezocht worden. Laat me een aantal pluspunten opsommen:

- Je leert hoe andere verzamelaars/landen tentoonstellen.
- Hoe andere landen thematisch (ook voor andere disciplines) verzamelen.
- Welk lokaal postaal materiaal in jouw interesse vlak bestaat.
- Sociaal aspect; van materiaal en gedachtewisseling met je collega filatelist.

In Skillingaryd waren er verzamelingen en handelaren voldoende om alles op een rustige manier te kunnen bekijken. Enkel hadden er wat meer thematische handelaars mogen uitgenodigd worden, of althans hun thematisch geordend materiaal bij hebben. 'Thuis' was bijna steeds het antwoord.

Zoals eerder gemeld in dit artikel en eerder verschenen in dit Filatelia, hebben de Belgen het prima gedaan in de thematische discipline:

- From Abacus to Laptop - Johann Vandenhoute : 91% (goud) + 1e prijs
- Mail in Motion - Yannick Delaey : 90% (goud) + 7e prijs
- The omnibus, a vehicle for all - Willy Bats : 88% (Groot Vermeil)
- Tennis - Jean-Pierre Suys : 82% (Vermeil)

De eerste vier plaatsen voor de Belgen van de zes deelnemers. In de andere disciplines was meer tegenstand voor de Belgen, maar ook daar zijn prima resultaten behaald. In Zweden heeft men reeds jaren vele deelnemers in de Open Klasse. Zweden speelt hier al jaren een voortrekkers rol. Dat zag je dan ook in de verzamelingen:

- In de ban van het paard - Van Rillaer Ida – 82% + 13^e prijs.

Na drie dagen Zweden en een dagje bruisend en zonnig Kopenhagen op de terugweg is T.T. moe maar tevreden teruggekeerd naar ons regeringloos landje en waar je op de autosnelweg het hoort en voelt weer thuis te komen.

Van 5 t.e.m. 7 mei laatstleden had te Essen, Duitsland, de zoveelste Europese kampioenschappen van de thematische filatelie plaats. Deze worden sinds een vorige editie nu slechts om de twee jaar gehouden. Het wordt afgewisseld met de Duitse nationale tentoonstelling.

Deze competitieve is nog steeds een mooie gelegenheid om kennis te maken met de thematische filatelie op Europees, ja zelfs op wereld niveau. En gejureerd te worden als dus danig ook.

De verzamelingen worden in verschillende categorieën opgedeeld en konden mededingen naar de gouden, zilveren of bronzen medaille van zijn categorie.

De resultaten zijn in dit tijdschrift gepubliceerd en herhalen lijkt mij overbodig.

De hele organisatie was, zoals steeds, "af". Ruime zaal, perfecte verlichting en verluchting. Aangename rustplaatsen. Heel wat postadministraties – en handelaars. Kortom, een grote show rond de filatelie en opmerkelijk meer belangstelling, vergeleken met een recent bijgewoonde editie.

Een tentoonstelling voor ieder wat wils en dus kon je er volop genieten van vele parels in de thematische filatelie. Stukken en zegels, voor mij soms enkel gekend uit de (veilings)catalogi, konden er met eigen ogen bewonderd worden. Zeldzame zegels werden getoond, zelfs op brief, maquettes, alsof het de gewoonste zaak van de wereld was. En veel in een perfecte, bijna ongelofelijke, kwaliteit.

Elke verzameling die hier deelnam was de beste in zijn onderwerp van zijn land en daardoor was de kwaliteit bijzonder hoog en waren alle verzamelingen naar vorm en inhoud volledig in de geest van wat een thematische verzameling moet zijn. Je ziet ook in bepaalde verzamelingen dat hier de grenzen van de grijze zone van de thematische filatelie uitgestippeld en getest worden.

Nochtans zijn er een aantal nieuwe tendensen waar te nemen die me verrast hebben. Temeer daar verschillende van die verzamelingen door de jury heel hoog werden gequoteerd. Hierna volgen enkele vaststellingen.

1. In verband met het gebruik van losse zegels.

De zegel is het basiselement waar rond de thematische verzameling wordt opgebouwd. Wij trachten ergens een evenwicht te bekomen door gebruik te maken van representatieve zegels gesteund door andere postale elementen. Sommige verzamelingen bevatte haast geen postzegels en werden kregen een hoge quotering. Ook het element studie is haast in elke verzameling te vinden, maar de regel dat het een thematisch verband moet hebben is soms ver te zoeken. Hier is nog werk aan de winkel.

2. In verband met het titelblad.

Hier in onze regio is dit nog niet sterk ingeburgerd maar haast elke internationale verzameling had een schitterend titelblad. Velen met een maquette van een postzegel.

3. Kleur en afmeting van de bladen.

Het is me sterk opgevallen dat 90% van de verzamelingen licht getinte bladen gebruiken; licht grijs, gebroken wit en allerlei lichte pastel kleuren zijn geen uitzondering, alsook het papierformaat A3 en een tussenformaat (1½) van A4 en A3 is veel in gebruik. Dit leent het voordeel dat grote poststukken in hun geheel kunnen worden getoond wat de kwaliteit en uitwerking sterk bevordert.

Voor de volledigheid mag ik de regionale tentoonstelling van Grote Brogel (2 april) niet vergeten vermelden. Dichter bij huis en je hoeft er niet zoveel CO2 voor te produceren om mooie (beginnende) verzamelingen te kunnen bekijken. Eénkader verzamelingen zitten duidelijk in de lift. Het contrast op vlak van het resultaat was soms groot in de thematische discipline en is het duidelijk dat een kerngroep, zoals Ke.The.Fil (of Themafila Wetteren) geen noodzakelijk kwaad is, maar een zegen voor de thematische verzamelaar die informatie wil sprokkelen om zo een goede verzameling op te bouwen die stand houdt op een competitieve tentoonstelling.

Dit artikel was oorspronkelijk nr 35.

Ke.The.Fil bestaat 25 jaar

De kerngroep voor Thematische Filatelie Vlaams-Brabant bestaat eigenlijk sinds 1983 maar niet onder de noemer Ke.The.Fil. Tien verenigingen uit Vlaams-Brabant verbonden zich om samen iets te doen voor de thematische filatelie in de regio. Er werd, onder impuls van wijlen **Jules van Cutsem**, van start gegaan met maandelijkse bijeenkomsten. Iedere maand had de vergadering plaats, om beurt, bij één van de aangesloten kringen. Er werd een programma gevolgd met de bedoeling enige klaarheid te brengen in het bedrijven van de thematische filatelie. De maandelijkse vergaderingen bij een andere kring heeft zijn voor- en nadelen bewezen.

Na zowat drie jaar werking werd er gedacht aan het stichten van een vereniging, nl Ke.The.Fil, met alles er op en er aan. Op donderdag 30 oktober 1986, nu zowat 25 jaar geleden, was het dan zover. Die dag om 20h, heeft te Nossegem een eerste vergadering plaats gehad waarop één of twee bestuursleden van elke meewerkende vereniging aanwezig waren. Waren toen vertegenwoordigd: de kringen van Zaventem, Perk, Keerbergen, Strombeek, Nossegem, Kortenberg, Kraainem, Evere en Vilvoorde. Dilbeek was niet aanwezig. Op het agenda stonden de volgende punten:

1. Kan er daadwerkelijk gerekend worden op de blijvende medewerking van de aanwezige verenigingen?
2. Zullen de verenigingen, elk in hun eigen organisatie, de thematische filatelie propageren?
3. Is iedereen overtuigd van het nut van de maandelijkse bijeenkomsten?
4. Moet de kerngroep Vlaams-Brabant al dan niet verder werken binnen de organisatie van de nationaal gerichte "Themaphila".
5. Verdere werking.
6. Statuten.
7. Bestuur.

Op de punten 1, 2 en 3: hadden alle aanwezigen positief gereageerd.

Punt 4: lag wel wat moeilijker. Hier dient, voor alle duidelijkheid, vermeld dat de idee van de Kerngroepen bij Themaphila is ontstaan. Het was bij de start, drie jaar geleden, de bedoeling om binnen de organisatie van Themaphila te werken. Een en ander heeft zijn vóór- en nadelen. De struikelsteen lag bij het lidmaatschap. De aangesloten verenigingen meenden dat de leden die de kernvergaderingen bijwonen niet nog eens lidgeld dienden te betalen voor aansluiting bij Themaphila.

Hierdoor zou een vorm van concurrentie kunnen ontstaan met de aangesloten verenigingen. Ook wenste men geen verplichtingen te hebben t.o.v. genoemde vereniging. Bij meerderheid van stemmen – 8 en 9 – werd destijds beslist niet bij Themaphila aan te sluiten, maar zowat 5 jaar later werd door toedoen van wijlen **Florent Coene** hierop teruggekomen en toch aanvaard te willen fungeren als een kerngroep van Themaphila zonder enige verplichting.

Punt 5: hier werden toen enkele beslissingen genomen i.v.m. de verdere praktische werking waarvan de voornaamste waren:

- Er werd afgestapt van de maandelijkse beurtrol. Voortaan (vanaf januari 1987) zullen de vergaderingen steeds plaats hebben elke vierde donderdag in het lokaal van de postzegelkring van Nossegem, uitgezonderd in juli, augustus en december.
- Elke aangesloten vereniging verplicht zich tot een jaarlijkse bijdrage van 250,-BEF (nu 10 €) voor het dekken van de administratieve kosten. Het lokaal te Nossegem wordt gratis ter beschikking gesteld.

Punt 6: Om organisatie en werking te ondersteunen werd een reglement van inwendige orde opgesteld, besproken en goedgekeurd.

Punt 7: Iedere vereniging die zich gerespecteerd heeft een dagelijks bestuur nodig. Toen zag het bestuur van *De Kerngroep voor Thematische Filatelie Vlaams Brabant* er als volgt uit:

- Voorzitter : Jules van Cutsem
- Ondervoorzitter : Jean De Waele
- Secretaris : Jean Pannecoecke
- Animator : Florent Coene

Gezien er niet veel schatten te bewaren waren moest de voorzitter tot nader order ook de penningen beheren.

Tot 2005 ziet er het bestuur er als volgt uit :

- Voorzitter : Leon Vandenhoeck
- Secretaris : Jean Pannecoecke
- Penningmeester : Roger Hofmans
- Animator : Francis Dochez

Op een paar jaar tijd is dit nu ook weer volledig gewijzigd en op heden ziet er het bestuur er als volgt uit :

- Voorzitter : Yves Pauwels
- Secretaris : Heirwegh Andrea
- Penningmeester : Johann Vandenhaute
- Animators : Francis Dochez & Johann Vandenhaute

Met een gemiddelde opkomst van 15 personen per vergadering en een nieuw bestuur zijn we gewapend voor de toekomst. Jaarlijks wordt een volledig programma afgewerkt. Maandelijks wordt de agenda van de komende vergadering aangekondigd per email.

Met Ke.The.Fil die 25 jaar kaarsjes mag uitblazen is het misschien eens tijd om dit gepast te vieren.

Schaken

Spasski, Fisher, Karpov, Kasparov, heden Kramnik en Topalov zijn, wat men noemt, moderne superkampioenen SCHAKEN. Zeker twee laatstgenoemde namen liggen ons nog fris in het geheugen. De Rus Vladimir Kramnik bedwong de Bulgaar Veselin Topalov in de tie-break over vier partijen snelschaak met 2,5 tegen 1,5 en werd daarmee 'wereldkampioen alle klassen'. Topalov gaf in het beslissende duel op. In de drie weken durende strijd over twaalf partijen met normale bedenktijd was de stand 6-6 gelijk gebleven.

Schaken is een denkspel dat wordt beoefend op een vierkant bord met 64 vierkante velden die afwisselend licht en donker zijn gekleurd. Het spel wordt gespeeld tussen twee spelers. Op het bord bevinden zich 32 figuren, 16 witte voor de ene speler en 16 zwarte voor de andere. Elke speler heeft de beschikking over: 8 pionnen, 2 kastelen, 2 paarden, 2 raadsheren of lopers, 1 koningin en 1 koning. De beide spelers mogen om de beurten een zet doen. Een en ander dient te gebeuren binnen de regels van het spel. Het doel van het spel is het "schaakmat" zetten van de koning van de tegenpartij.

De meeste deskundigen zijn van mening dat het schaakspel in Indië zou ontstaan zijn en wel in de zesde eeuw na Christus. Via de Arabische wereld is het in de vroege Middeleeuwen in Centraal en West-Europa bekend geworden. Het spel zou zijn intrede in de Nederlanden gedaan hebben in de XIII eeuw. De uitvinding van de boekdrukkunst heeft er toe bijgedragen dat het schaakspel op korte tijd overal bekend werd. Reeds in 1476 werd het boek van William CAXTON uitgegeven: "The game and Playe of Chesse" met eenvormige spelregels. De grote bloei van het schaakspel voor Engeland en Frankrijk in de XVIII eeuw.

Beroemde schaakspelers waren o.a. : R. Lopel, een zestiende eeuwse Spaanse priester; F. Philidor (1726-1795); W. Steinetz (1836-1900); P. Morphy (1837-1884); E. Lasker (1898-1941); Capablanca (1888-1942).

De FIDE – wat staat voor Fédération Internationale des Echecs – organiseert eveneens de individuele wereldkampioenschappen en verleent de titel van internationaal grootmeester.

Met postzegels en afstempelingen hebben de postadministraties heel wat aandacht besteed aan de verschillende schaakevenementen. Het beschikbaar materiaal maakt het mogelijk een thema “SCHAKEN” uitvoerig te behandelen. Het hiernavolgende plan is een voorbeeld en natuurlijk vatbaar voor wijzigingen. Een “schaakspecialist” kan zeker de draad opnemen en verder en beter uitwerken.

Schaken

1. Geschiedenis
  - 1.1. Ontstaan
  - 1.2. Verspreiding
  - 1.3. Volksaard en -kunst
  - 1.4. Vroegere schaakspelers
2. Het schaakspel
  - 2.1. Het schaakbord
  - 2.2. De schaakstukken
    - 2.2.1. Pion
    - 2.2.2. Loper
    - 2.2.3. Enz.
  - 2.3. De spelfazen
3. De organisatie
  - 3.1. De wereldschaakbond
  - 3.2. De schaakolympiade
  - 3.3. De wereldkampioenschappen
  - 3.4. De titels

紧凑布局 制胜关键

DocuPrint/DocuTech 65

出版打印系统
结构紧凑的生产型数字印刷系统
按需出版异地打印
提供无可比拟的高生产率

THE DOCUMENT COMPANY
FUJI XEROX

中国邮政明信片
Postcard
The People's Republic of China

60

明信片利润转赠
上海市见义勇为基金管理办公室 上海市邮政局承制 2001(09)-0059(10-7)

Bron: Deze artikelenreeks is een **geactualiseerde heruitgave** van nummer 31 tot 35 zoals deze werden gepubliceerd in het tijdschrift 'Filatelia' (Strombeek-Bever) door wijlen Florent Coene als leidraad voor de vergaderingen van Ke.The.Fil in de periode 1983 – 1993.